

Cursus Vogels kijken

Frank van Groen

Komend voorjaar organiseert de Vogelwerkgroep Amsterdam opnieuw een (instap)cursus Vogels kijken. Nieuwe leden worden van harte uitgenodigd hieraan mee te doen. Ook mensen die al langer lid zijn en hun kennis willen bijspijkeren of uitbreiden zijn welkom als cursist.

In het voorjaar van 2008 lag de nadruk van de vogelcursus op zangvogels. In 2009 zal de herkenning van roofvogels, eenden, meeuwen en steltlopers worden behandeld (andere soorten die worden waargenomen tijdens de excursies worden uiteraard "meegenomen"). Deze cursus is dus ook interessant voor mensen die afgelopen voorjaar deelnamen aan de vogelcursus.

De cursus bestaat uit zes bijeenkomsten; twee theorielessen ('s avonds van 20 tot ca. 22 uur) en vier praktijklessen (overdag) en wordt gegeven door ervaren vogelwerkgroepleden. De locatie van de avonden is Sporthal Wethouder Verheij (Polderweg 300).

De theorie- en praktijklessen zijn gepland op de volgende data:

Theorie 1	dinsdagavond	10 februari 2009	Roofvogels en eenden
Praktijk 1	zondag	15 februari 2009	Flevopolder (roofvogels), auto-excursie
Praktijk 2	zondag	1 maart 2009	Waterland (eenden), fietsexcursie
Theorie 2	woensdagavond	25 maart 2009	Meeuwen en steltlopers
Praktijk 3	zondag	29 maart 2009	IJmuiden (meeuwen), auto-excursie
Praktijk 4	zondagochtend	26 april 2009	Landje van Geijssel, Waverhoek (steltlopers), fietsexcursie

Tijdens de cursus ook aandacht voor roofvogels

FOTO: MARIANNE SLOT

Je kunt je aanmelden voor de cursus bij Frank van Groen, groen583@zonnet.nl.

De kosten voor de cursus bedragen €20,00 voor leden en €25,00 voor niet-leden, over te maken op gironummer 5060400 ten name van Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam onder vermelding van "cursus 2009".

Een kantoortoren voor vogels

Gerard Schuitemaker

Als je aan de Zuidas denkt dan worden fantasieën opgeroepen van glanzende gebouwen die lijken op een versterker, cassettedeck, centrifuge of computerbehuizing. Spiegelende ramen, strak beton, dreigend staal en ruwe baksteen.

Het Virtueel Museum Zuidas (VMZ) zoekt naar wegen om goede kunstwerken te laten ontstaan in de publieke ruimte van de Zuidas. Zeven kunstenaars werden uitgenodigd een projectplan in te dienen voor realisering van een kunstobject in dit gebied.

In de herfst van 2007 kwam Patty Groot Bluemink bij de Gierzwaluwwerkgroep om informatie in te winnen. Kan er nestgelegenheid gerealiseerd worden in dit gebied voor vogels? Patty zou deze informatie gebruiken om haar project te motiveren. Ik citeer Patty in haar projectvoorstel:

"Gierzwaluwen zullen blij zijn met een eigen kantoortoren om hun werk te kunnen doen: nesten bouwen, eitjes leggen, eten zoeken en jongen voeren.

Op de Zuidas is een diepe kloof ontstaan tussen mens en natuur. Een gebied, dat ooit vol dieren- en plantenleven zat, wordt nu volgebouwd. Wat telt is werkgelegenheid en economische groei."

ILLUSTRATIE: PATTY GROOT-BLUEMINK

Gierzwaluwen komen drie maanden per jaar naar ons land om te broeden en jongen groot te brengen. De Gierzwaluw is een soort seizoenarbeider. Als de vogels terug zijn wordt direct met broeden begonnen. De vogels die geen nest hebben gaan op zoek naar mogelijkheden om te nestelen. Eind juli vertrekken de jongen naar Zuid-Afrika, snel gevolgd door de oudervogels.

"Wat zou het fantastisch zijn als deze gevleugelde seizoenarbeiders met duizenden tegelijk elke zomer de hemel boven de Zuidas bestormen, druk in de weer in en rond hun kantoorgebouw in vele functies: insectenverdelger, entertainer, promotor van de Zuidas en hopelijk als brenger van een nieuw ecologisch evenwicht."

De vogeltoren ziet er uit als een blok beton van zes bij zes meter. Als je omhoog kijkt dan zie je een dertien meter hoog object. Deze is voorzien van honderden openingen die fungeren als nestkastjes. Het zijn iconische tekens: de openingen zijn allemaal op gelijke afstand van elkaar gerangschikt en vertonen grote gelijkenis met de vensters van een echt kantoorgebouw. Als de vogels verschijnen, krijgt het kunstwerk zijn volle betekenis. Honderden Gierzwaluwen maken dan deel uit van het concept. Zonder hen een blok met gaten.

In de vroege zomer is het kantoor in volle glorie te bewonderen. De af en aan vliegende vogels zorgen voor steeds een ander esthetisch beeld rondom het gebouw. Zo komt de rol van de auteur in beeld want wie is nu eigenlijk degene die het kunstwerk creëert? De vogels maken het beeld compleet. Ze vliegen dagelijks hun werkprogramma: drie maanden per jaar een performance act! Vanaf het moment dat de vogels zijn vertrokken ontstaat een nieuwe situatie. De dansvoorstellingen en het gegier lijken nooit plaats te hebben gevonden. Er staat een loos bouwsel. Takjes, veertjes en stro verwijzen naar wat ooit geweest is. Het bouwsel is een oervorm, een minimalistische sculptuur. De voorbijganger kan er niet omheen. Iedere voorbijganger haastig op weg naar kantoor geeft aan deze vorm een eigen interpretatie. De auteursrol van de Gierzwaluwen is verplaatst naar de voorbijgangers tussen de gebouwen van de Zuidas. De kantoorjunk is aan zet!

Uit: Virtueel Museum Zuidas, krant nummer 5, april 2008

Meer informatie is te vinden op de website van Patty: www.aboutpatty.nl, waarop tevens een radio-interview door Vroege Vogels staat (www.aboutpatty.nl/images/publicaties/VroegeVogels20080706.mov).

Huiszwaluwen ten westen van Amsterdam

Paul Tak

FOTO: ELLEN DE BRUIN

Nestmateriaal verzamelende Huiszwaluwen, Lutkemeerpolder, 27 mei 2008

Vijf jaar geleden schreef ik een artikel over de Huiszwaluwen in de regio Badhoevedorp-Lijnden en Rozenburg. In dit artikel geef ik een update van de gegevens over de jaren 2004 t/m 2008.

De resultaten per gebied en per jaar zijn te vinden in tabel 1. Tevens worden daar de gemiddelde aantallen van de jaren 1996-2003 gegeven om een vergelijking te kunnen maken.

In Osdorp, Halfweg en Slotermeer, waar vroeger ook Huiszwaluwen gebroed hebben, blijft de teller helaas op nul staan.

Lijnden

Voor de kolonie in Lijnden had ik in 2003 hoop op verbetering nadat er een natuur(lijk) gebied was gecreëerd in de naastgelegen Lutkemeerpolder. De Huiszwaluw vindt inderdaad veel baat bij deze ontwikkeling. Ten eerste foerageren ze er en ten tweede verzamelen ze er nestmateriaal. Kwam er in 2001 nog slechts één paartje tot broeden, in 2008 broedden er maar liefst 58 paar. De terugval in 2007 van 42 naar 32 broedgevallen was het gevolg van een zware zuidwesterstorm in het vroege voorjaar waardoor vele nesten van de gevel werden geblazen. Via AVN en waarneming.nl is te zien dat in de Lutkemeerpolder veel vogels gezien worden. De